

A Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár 2018. évi beszámolója

Az intézmény székhelye: 7400 Kaposvár, Csokonai u. 4.

Az intézmény vezetőjének neve: Horváth Péter

A készítés dátuma: 2019. február 26.

TARTALMI SZEMPONTOK A MEGYEI HATÓKÖRŰ VÁROSI KÖNYVTÁRAK 2018. ÉVI BESZÁMOLÓJÁNAK ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Személyzeti változások

A 2018-as évet nagy bizonytalanságban kezdte a könyvtár, mivel a korábbi informatikus és rendszergazda 2017 végén közös megegyezéssel távozott az intézménytől, így bizonytalan volt, hogy sikerül-e a helyét betölteni az aktuális közalkalmazotti béreket és a szakemberhiányt figyelembe véve. Szerencsére február óta új rendszergazdája van a könyvtárnak. Az informatikai feladatok ellátása nagymértékben felgyorsult. Várható, hogy miután az új informatikus egyre jobban átlátja a megörökölt állapotokat, a jövőben több éve húzódó feladatok elvégzésére is sor kerül majd.

Az év során három könyvtáros munkatárstól búcsúzunk, közülük ketten elérték a nyugdíjkorhatárt, és az év második felében felmentési idejüket töltötték.

Egy kolléga – aki igen magas informatikai készségekkel is rendelkezett – Budapestről kapott felkérést új munkára, emiatt elhagyta a kaposvári tékát.

Szerencsére mindegyik megüresedett státuszt sikerült szakképzett személlyel betölteni; bár a háromból egy új munkatárs csak 2019 februárjától tud munkába állni.

2018-ban is nagyban segítette az intézmény munkáját a viszonylag népes közfoglalkoztatotti gárda. Habár több területen hiány van munkavállalókban (jellemzően az alacsonyabb iskolai végzettséget igénylő munkakörök esetében), és az új közfoglalkoztatási program márciusi indulásának idején az adminisztrációs időszakban is érezhető volt a munkatársak hiánya, összességében az intézmény sokat profitált a közfoglalkoztatottak munkájából.

Szolgáltatásfejlesztés

A 2018. évi munkát az intézmény belső működésének áttekintése és kisebb mértékű módosítása jellemezte, mely nem ért véget ugyan, de a részeredmények így is megfelelő alapot biztosítanak a szolgáltatások fejlesztéséhez.

Január 23-án megnyílt az első kaposvári KönyvtárPont, amivel a központi könyvtár és fiókkönyvtárának erősen centralizált elhelyezését igyekszünk ellensúlyozni.

A könyvtárpont az egykori túskevári fiókkönyvtár helyiségében, a túskevári városrész művelődési házában várja a látogatókat heti három órában, ahol két munkatárs heti váltásban látja el a szolgálatot. A KönyvtárPont sikerét és az ott szerzett tapasztalatokat felhasználva tervben van a további könyvtárpontok elindítása is, azonban az már most látható, hogy a könyvtár jelenlegi emberi erőforrásaival erre nem lesz lehetőség. Bizakodásra ad okot, hogy könyvtárunk konzorciumi partnerként részt vesz a TOP 6.9.2. Helyi identitás és kohézió erősítése Kaposváron elnevezésű pályázatban. A projekt eddigi szakaszában végzett felmérések azt mutatják, hogy mindegyik érintett célterületen (Kaposfüred, Toponár, Északnyugati városrész, Donner) igény van a lakosság részéről a könyvtári szolgáltatásra, noha ez nem teszi indokolttá a korábbiakhoz hasonló önálló fiókkönyvtárak működtetését. Reményeink szerint a pályázat megvalósítási ideje alatt sikerül ezeken a területeken olyan kapcsolatot kialakítani a

helyi civil szervezetekkel, amely hatékony együttműködést eredményez, s a civilek akár újabb könyvtárpontok nyitásában is segítségünkre lehetnek.

Sikerült más könyvtárak tapasztalataira és segítségére támaszkodva megoldást találni a hosszú évek óta húzódó tartozások behajtására is. Egyik kolléga megtette a szükséges regisztrációs lépéseket ahhoz, hogy a Magyar Országos Közjegyzői Kamarán keresztül tudjon az intézmény peresítést indítani, és 2018 végén két személy ellen el is indult az eljárás. Az év eleji tájékoztatás a behajtás új módjáról szintén hatékonyan bizonyult. 2018 első felében 179 olvasó hozott vissza két évnél régebben kölcsönzött dokumentumokat. Júniusig 385 darab dokumentumot kapott vissza így az intézmény.

Mérföldkőként tartjuk számon azt, hogy 2018. január 1-től a megye utolsó könyvtár nélküli települése, Kaszó is csatlakozott a Könyvtári Szolgáltató Rendszerhez, így tavaly óta Somogy mind a 246 településén elérheti a lakosság a könyvtári szolgáltatásokat.

Új felelőst kapott a KönyvtárMozi szervezése, aminek következtében 2018-ban nagymértékben növekedett a könyvtári vetítések száma. 2018-ban tizenöt településen indult el az új szolgáltatás.

Akciók, rendezvények

A korábbi kritikus visszajelzéseket figyelembe véve 2018 szeptemberétől könyvtárunk legfeljebb heti egy rendezvény megtartását vállalja, azt is kötött időpontban, szerdánként 17:00 órától. (Indokolt esetben, illetve többnapos rendezvénysorozatok esetén természetesen ettől eltérünk.) Ez a szabályozás ugyan némileg a könyvtári rendezvények számának csökkenését eredményezte, de a városra jellemző kulturális túlkínálat mellett szükséges és jó döntés volt, ami ráadásul munkaerő-felszabadulást is eredményezett a szervezési feladatok csökkenése által.

Habár a korábbi évekhez képest valamennyit javult a helyzet, a KSZR-tagkönyvtárak rendezvényeinek megszervezésében 2018-ban is akadtak problémák. A legjellemzőbb az, hogy a települések (leginkább a fenntartó akaratából) a könyvtári támogatás terhére falunapi programokat kívánnak megvalósítani, illetve falunaptól függetlenül is olyan előadókat szeretnének fogadni, akiknek tevékenysége a könyvtár értékközvetítő szerepéhez nem kapcsolódik. Másik jellemző probléma, hogy nagy számban akadtak olyan települések, ahol – korábbi kérésünket figyelmen kívül hagyva – a könyvtáros csak december elején adta le rendezvényigényét a területi munkatársnak, így év végére az összetorlódott adminisztráció nagymértékben terhelte le munkatársainkat, és a rendezvényekre szánt összeg áttekintését is nehezítette. A jövőben változtatunk az eddigi gyakorlaton. Amelyik település nem adja le időben igényét az év végi rendezvényekre, annak a következő évi keretből kerül elszámolásra a program minden költsége.

A megye könyvtárai idén is aktívan vettek részt az Internet Fiesta és az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozatokban. Somogy megye mindkét esemény megtartásakor előkelő helyet tudott szerezni az országos listákon a programok számát tekintve.

2018-ban több pályázatot is sikerrel indítottunk el, illetve valósítottunk meg. Amellett, hogy elkezdődött a TOP 6.9.2. számú pályázat megvalósítása, megtartottuk az EFOP -3.2.2-16 számú pályázat (Kalandtúra a meseerdőből a digitális rengetegbe) projektnyitó rendezvényét, és több foglalkozást is tartottunk már ennek keretében.

Sikeresen rendeztük meg az első „magyar széppróza napját”, amelyen – a Magyar Írószövetség és az Informatikai és Könyvtári Szövetség támogatásával – Spiró Györggyel találkozhattak a kaposváriak.

A 2018 nyarán megrendezett – szintén NKA-támogatásból megvalósult – 3 × 1 hetes nyári tábor sikere a várakozásokon felüli volt. A többszörös túljelentkezés miatt sajnos nem tudtunk mindenkit fogadni, de a programba bekerült gyerekek élvezték a foglalkozásokat. Ez megerősítette a könyvtár dolgozóit abban, hogy a jövőben minden lehetőséget meg kell ragadnunk hasonló tábori programok megtartása érdekében.

Több kisebb, már bejáratott vagy újonnan bevezetett akcióval is igyekeztünk felhívni magunkra a figyelmet, ami a helyi médiával ápoltt jó kapcsolat miatt sikerült is. Farsangkor ismét jelmezben vártuk a látogatókat, az adventi időszakban pedig – ugyan új néven – újra vakrandival készültünk. Kedvezményes beiratkozással csábítottuk be a könyvtárba az embereket májusban az „Ölelj meg egy könyvtárost” nap alkalmával, illetve a férfiakat egy dartsozással egybekötött akcióval a nemzetközi férfinapon.

A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy az efféle akciók csak csekély mértékben érnek el olyanokat, akik amúgy nem rendszeres használói a könyvtárnak. Habár továbbra is fontosnak tartom a hasonló megmozdulásokat annak érdekében, hogy eloszlassuk a könyvtárakról kialakult korszerűtlen vélekedést, de a jövőben új utakat kell keresni a lakosság azon rétegének megszólításához, amely jelenleg még nem rendszeres használója a könyvtárnak.

Belső intézkedések

2018-ban nagy figyelmet kellett fordítanunk a belső, szervezeti megújulásra.

A májusban életbe lépett GDPR-rendelet könyvtárunkra is sok feladatot rótt. A rendeletben írtak értelmezése és átültetése a gyakorlatba rengeteg erőfeszítésbe került, és megfelelő szakember hiányában az intézkedések és az elkészült szabályzatok monitorozása és javítása jelenleg is zajló folyamat.

Év elején sikeresen pályáztunk az NKA Közgyűjtemények Kollégiumánál szakmai innovációs projektek megvalósítására. Az elnyert támogatás lehetővé tette, hogy könyvtárunk megkezdje a felkészülést a Minősített Könyvtári Címre. Ennek első lépéseként megalakult a Minőségirányítási Tanács (MIT), melyben a könyvtár minden nagyobb szervezeti egysége képviselteti magát. A MIT megalakulása két szempontból is szerencsés. Egyrészt ezzel elindult az eddigi gyakorlatból sajnálatosan hiányzó teammunka, melyet a felkészülési időszakban éppen a MIT-tagok irányításával több hasonló is követ majd. Másrészt a könyvtár stratégiai terve éppen 2018-ban járt le, így szükséges feladat volt az új stratégiai terv elkészítése. Ez a munkafolyamat ugyan még nem fejeződött be (várható befejezése 2019. február), de több fontos részét megalkottuk (SWOT-analízis, küldetésnyilatkozat, jövőkép, célok meghatározása).

2017-ben az intézmény önkormányzati támogatást kapott szakmai továbbképzések finanszírozására, amely 2018-tól már a költségvetés részeként jelentkezett. Adminisztratív okokból 2017 végén már csak egy munkatárs tudott továbbképzésen részt venni, azonban 2018-ban összesen kilenc kolléga vett részt különféle tanfolyamokon, melyeket részben vagy egészben sikeresen elvégeztek. Az ott szerzett ismeretek jól hasznosíthatóak a mindennapi munka során.

A Könyvtári vezetési ismeretek elnevezésű tanfolyam zárásaként az intézmény szervezeti kultúrájának felmérését végeztem el. A kérdőíves felmérés nagyon hasznosnak bizonyult az éves munka megtervezése során. Jól beazonosíthatóvá váltak a legsürgősebb beavatkozást igénylő területek, amelyek a következők:

- intézményen belüli információáramlás javítása
- belső visszacsatolás hiányainak enyhítése
- teammunka hiányának csökkentése

- az újtól való félelem visszaszorítása

A MIT létrejötte és munkája tehát máris megnyitotta az utat a teammunka meghonosodása számára. A vezetői, illetve osztályértekezleteken készült írásos feljegyzések továbbítása az intézményen belül (vertikális irányokba), illetve a felhőalapú tárhelyek (Google Naptár, Google Drive) használatának tanítása és ösztönzése segítik az információáramlást.

Az újtól való félelem leküzdésében legnagyobb szerepe annak lehet, hogy 2018-ban sikerült több munkatársat is rábírnunk szakmai konferenciákon, rendezvényeken való részvételre. Ebben nagy szerepe van ugyanakkor annak is, hogy nyáron a könyvtár eszközparkja új gépkocsival bővült, így könnyebb megszervezni a szakmai programokon való részvételt akár a területi munkával párhuzamosan is, amire korábban egy gépkocsival nem mindig volt lehetőség.

2018-ban húsz szakmai rendezvényen képviseltette magát a Takáts Gyula Könyvtár, köztük több esetben öt fővel vagy annál nagyobb létszámmal. Az így szerzett ismeretek, tapasztalatok, valamint a kiépülő szakmai kapcsolatok pozitív hatással lehetnek a könyvtár működésére.

Összegzés

2018-at a Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtárban nagyjából a belső folyamatok megvizsgálása és a szükségesnek ítélt lépések megtétele jellemezte. Ezen munkának az intézmény egészére gyakorolt pozitív hatása jól érzékelhető; a megkezdett önvizsgálatot és a folyamatok javítását a jövőben is folytatni fogjuk, mert a tavaly elért részeredményeknek csakis ebben az esetben lesz igazán haszna.

II. SZERVEZETI KÉRDÉSEK

Ahogy az a vezetői összefoglalóban is szerepel, az év során megüresedett álláshelyekre három új, szakmailag felkészült kollégát vettünk fel.

A korábbi rendszergazda-informatikus 2017 végén kérte munkaviszonya megszüntetését, a másik 2 + 1 szakmai álláshely év közben üresedett meg nyugdíjazás vagy másik munkahely választása miatt. Ezek közül egyet csak 2019 februárjától sikerült betölteni.

A közfoglalkoztatott munkavállalók számát 2017-hez képest emelni szeretnénk volna, azonban a létszámban csökkenés látszik. Ennek egyik oka a közfoglalkoztatási programkeretek csökkenése, illetve az, hogy egyre nehezebb megfelelő munkaerőt találni az üres helyekre. Több esetben is előfordult, hogy a kiválasztott közfoglalkoztatott a legelső munkanapon nem jelent meg az intézményben.

Tapasztalatunk szerint sok megbízható munkavállaló szerencsésen el tudott helyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon, azonban így a könyvtár szaporodó többletfeladatainak ellátása egyre nehezebb lesz.

		2017. tény	2018. terv	2018. évi tény
Összlétszám (fő, töredék is lehet)		44	44	44
Ebből vezető vagy magasabb vezető (fő, töredék is lehet)		4	5	4
Könyvtári szakmai munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	29	29
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	28,5	28,5
	Középfokú szakk.	<i>összesen</i>	7	7

	(kvttár asszisztens, "A" OKD)	átszámítva teljes munkaidőre	6,5	6,5	6,5
	Egyéb felsőfokú	összesen	2	2	2
		átszámítva teljes munkaidőre	2	2	2
Mindösszesen könyvtári szakmai munkakörben		összesen	38	37	37
		átszámítva teljes munkaidőre	37	36	36
Egyéb alkalmazott	Egyéb alkalmazott felsőfokú	összesen	-	-	-
		átszámítva teljes munkaidőre	-	-	-
	Egyéb alkalmazott középfokú	összesen	4	4	4
		átszámítva teljes munkaidőre	3,8	3,8	3,8
Mindösszesen egyéb alkalmazott		összesen	4	5	5
		átszámítva teljes munkaidőre	3,8	4,8	4,8
Összes létszám			42	42	42
Önkéntesek száma			0	0	0
Közfoglalkoztatottak száma			16	20	12

III. SZAKMAI MŰKÖDÉS:

1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitvatartás, változások)

Az intézmény nyitvatartása – melyet egy 2015-ben végzett látogatói igényfelmérés alapján alakítottunk ki – nem változott az előző évekhez képest.

A gyakorlat azt mutatja, hogy szombaton is 1-1,5 órában csúcsosodik ki a látogatószám, és 12:00 órától apad az érdeklődés. Ebben az évben tervezzük az igényfelmérés megismétlését, és diákok bevonásával aktív forgalomszámlálást is végzünk. Az új nyitvatartási rendet ennek tapasztalataira támaszkodva alakítjuk ki.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
Heti nyitvatartási órák száma (a könyvtár székhelyén) (óra)	48	48	48	0
Heti nyitvatartási órák száma a fiókkönyvtárakban (összesítve, óra)	40	40	40	0
Hétfégi (szombat, vasárnap) nyitvatartás (óra)	4	4	4	0
16 óra utáni nyitvatartás (óra)	12	12	12	0
Nyári zárvatartási idő	0	0	0	0
Munkanapok száma:				
Ebből nyitvatartási napok száma:	-	-	-	-
Téli zárvatartási idő	0	0	0	0
Munkanapok száma:				
Ebből nyitvatartási napok száma:	-	-	-	-

2. Az intézmény szakmai szervezeti egységei által végzett tevékenységek ismertetése

2.1 Gyűjteményfejlesztés

A 2017. C. törvényben foglaltakat szem előtt tartva 2018-ban is a könyvtári feladatok ellátására kapott támogatás 10%-át dokumentumvásárlásra fordítottuk.

A korábbi évekhez képest viszont kevesebb dokumentumot tudtunk beszerezni, mivel a könyvek átlagára megemelkedett. Növeltük a kurrens előfizetett folyóiratok számát, és a hangzódokumentumok között nagyobb arányban vásároltunk hangoskönyveket. A diafilmeket (a megnövekedett kereslet miatt) az integrált katalógusban dolgoztuk fel, és továbbra is gyarapítjuk. Igyekeztünk a futó pályázatunk miatt több ifjúsági irodalmat és „segítő” gyermekkönyvet rendelni. Főleg friss szépirodalmat (több példányban is, amire eddig ritkán volt lehetőség), a kialakítandó „tinisarak” által használható dokumentumokat, gyerekkönyveket vásároltunk, és a leselejtezett könyveket pótoltuk.

A helytörténeti gyűjtemény gyűjtőköri szabályzatát aktualizáltuk, ennek megfelelően gyarapítjuk állományunkat. Jó partnerkapcsolatainknak hála nem esett vissza a Somogyi gyűjteményben állományba vett dokumentumok száma. Sajnálatos módon jelentősen csökkent azonban a kötelespéldányok száma. A Kaposvári Nyomda Kft. megszűnésével a legnagyobb kötelespéldány-beszolgáltatónktól estünk el. A kis helyi nyomdák beszállítási kötelezettségüknek kevésbé tesznek eleget, **a jelenleg érvényben lévő kötelespéldány-rendelet erőtlen.** Személyes nyomdalátogatásra nincs munkaerő-kapacitásunk.

Jelentős volt az ajándékba kapott dokumentumok száma. Sikerült belőlük hiányzó vagy másodpéldányt a kölcsönzői és a helytörténeti állományba is beletárolni.

A törlés-gyarapítás aránya megközelítően azonos. Folytattuk a szépirodalmi raktárból leselejtezett könyvek törlését. Tartós hiányzások miatt (nyugdíjba vonulás, betegség, helyettesítés és a könyvtárpont ellátása) kevesebb energiát fordítottuk a törlésre, így jelentős mennyiség maradt 2019-re.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
Gyarapításra fordított összeg (bruttó Ft)	9.501.000	13.940.000	13.564.375	42,7%
• ebből folyóirat (br. Ft)	1.610.846	1.724.000	1.739.031	7%
• ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum (br. Ft)	1.039.189	818.000	855.767	- 21%
Kötelespéldányként kapott és nyilvántartásba vett dokumentumok száma (db)	162	180	61	- 62%
Gyermekkönyvtárba/-részlegbe bekerült dokumentumok száma (db)	1.662	1.800	1.617	- 3%
Helytörténeti gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	247	280	255	4%
Nemzetiségi gyűjteménybe bekerült	40	50	31	- 2%

dokumentumok száma (db)				
Zenei gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	192	200	257	3%
A könyvtári állomány éves gyarapodása összesen	7.819	7.819	6.701	- 14%
A gyűjteményből apasztott dokumentumok száma	21.005*	7.000	6.517	- 69%

* A 2017. évi apasztás kiugróan magas száma az önkormányzat által elrendelt állományellenőrzés miatt volt ilyen magas.

2.2 Gyűjteményfeltárás

Folytattuk az előző évek gyakorlatát – teljes körű feltárást végeztünk minden dokumentumtípusnál a HUNTEKA integrált katalógusában. Sikertelenül honosítani a diafilmállományt, és gyarapítottuk is. Jelentős előrelépést könyvelhettünk el a tartós megőrzésre szánt folyóiratok évek óta húzódozó tékázásában.

Az év második felében, tartós humánerőforrás-hiány miatt (egy kolléganő a sétaidejét töltötte, ketten tartósan táppénzen voltak) kissé megnövekedett az idő, amely alatt az új dokumentumok hozzáférhetővé váltak az olvasók számára. Átgondolt feladatátcsoportosítással viszont sikerült gyűjteményünk elektronikus feldolgozottságát emelni.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	437.038	458.000	447.321	2,3%
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	142.316	150.000	146.531	3%
Országos gyűjtőkörű cikkadatbázisba betöltött rekordok száma (MATARKA)	3.881	4.000	4.300	10,7%
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	1	1	1	0%
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama napokban kifejezve (átlagosan)	10	10	12	20%
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	97,3%	97,3%	98%	0,3%

2.3 Állományvédelem

A meglévő régi állomány és az újonnan vásárolt dokumentumok biztonsági kóddal való ellátása is folyamatosan történik.

Sajnos a régi, értékes könyveink egy része (belső raktári állomány), amelyik az egyik, pincében található raktárban kapott helyet, a nem megfelelő körülmények miatt penészedik. Jelenleg nincs arra anyagi lehetőségünk, hogy ezeket a könyveket penésztelenítsük, mivel nem tartoznak a muzeális könyveink közé, amelyek szakszerű kezelése pályázati forrásból megoldható lenne.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	97	100	164	40,8
Muzeális dokumentumok száma	816	816	816	0
Restaurált muzeális dokumentumok száma	2	2	2	0
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	296	300	484	63
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	217.362	272.500	279.201	22
A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	5	5	5	0

2.4 Tudományos kutatás

Kolléganőnk, H. Molnár Katalin évek óta kutatta Lamping József kaposvári építész munkásságát. Tíz kutatónapot kapott évente segítségül, és az NKA Közgyűjteményi Kollégiumának támogatásával tavaly könyvtárunk kiadásában megjelent az építész életét és munkásságát bemutató könyve (Lamping József, 1881–1939 : a század eleji Kaposvár építésze / H. Molnár Katalin. – Kaposvár : Takáts Gy. M. és Vár. Kvtár, 2018, 179 p.).

Részt veszünk a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár által vezetett EFOP-3.3.3-VEKOP/16-2016-00001 számú pályázatban. „Az én könyvtáram” kiemelt projektben a könyvtár két munkatársa dolgozik mint szaktanácsadó.

Novemberben mutatták be a gyomaendrődi Határ Győző Városi könyvtárban a könyvtárunk által kidolgozott **Sherlock Holmes nyomában** játékot. A tájékoztató könyvtáros kolléganőnk által kifejlesztett mintaprogram sablonját az ottani könyvtári viszonyokra „átkonvertálva” játszották le a hatodikos gyerekek.

Gyermekkönyvtáros munkatársunk próbálhatta ki először az „A könyv útja az írótól az olvasóig” című foglalkozássorozatot, amelyet a részt vevő gyerekek is nagyon élveztek. Az általuk készített könyv (A tanár-hegyi kaland) két példányban bekerült könyvtárunk állományába is.

Ahogy a vezetői összefoglalóban is szerepel, 2018-ban a korábbi évekhez viszonyítva nagy számban vettek részt a munkatársak különféle szakmai konferenciákon. A 2017-es adathoz képest 83%-kal nőtt az efféle programokon részt vevők száma. Ez részben az új gépkocsi beszerzésének eredménye, részben a könyvtár vezetésének hozzáállásán múlott, amely a korábbi vezetéshez képest jobban támogatja a részvételt a különféle szakmai eseményeken. Utóbbi hatására fokozatosan nő a részvételi szándék is a kollégák körében.

Sajnos azonban a saját konferenciákon részt vevők száma 2/3-ra csökkent. Az MKE megyei szervezetével együtt rendezett évi két szakmai napra kevesebben érkeztek, mint a korábbi években. Ennek egyik oka az lehet, hogy a vidéki könyvtárak – sűrűsödő feladataik mellett – egyre nehezebben tudnak egy napot arra szánni, hogy munkatársaik Kaposvárra utazzanak. Másrészt tagadhatatlan, hogy kellő pénzügyi erőforrások hiányában a szakmai napok szervezése is eléggé elhúzódott, így a korábbi évekhez képest késve kaptak meghívást a megyei kollégák.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
Kutatómunka éves időalapja (munkaóra/év)	10	10	80	700
Tudományos kutatások száma	2	2	3	50
A könyvtár összes publikációinak száma és ebből a könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma				
Idegen nyelvű publikációk száma				
Nemzetiségi nyelvű kiadványok, publikációk száma				
A könyvtár által kiadott kiadványok száma				
A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma				
A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	0	0	0	0
A könyvtár által szervezett konferenciák száma	2	3	2	0
A könyvtár által szervezett konferenciákon részt vevők száma	128	250	88	- 31
A könyvtár szakemberei konferencián való részvételének száma	11	18	66	83
A képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	4	9	9	55,5

3. A megyei hatókörű városi könyvtár területi feladatellátása

3.1 Kötelezpéldány-szolgáltatás

A 60/1998. (III. 27.) Korm.rendelet (a sajtótermékek kötelezpéldányainak szolgáltatásáról és hasznosításáról) alapján könyvtárunk a kapott kötelezpéldányokat feldolgozza. A könyvtárak a részükre biztosított kötelezpéldányokat kötelesek nyilvántartásba venni, feltárni, és a nyilvános könyvtári ellátás rendszerében hozzáférhetővé tenni. A rendeletnek eleget tettünk, integrált katalógusunkban feltártuk azokat.

A megyében működő kis nyomdák sajnos többszöri telefonos megkeresésre adják csak oda a könyvtárnak a kötelezpéldányokat. A rendeletben előírtak betartatása a gyakorlatban nincs megoldva.

3.2 ODR-tevékenység

3.3 Területi ellátó munka

A könyvtár a területi ellátó tevékenységét a kulturális törvény 66. § alapján végezte.

Somogy megye településeinek száma 246. Közülük 2018-ban 224 település a KSZR tagjaként biztosította a hozzáférést a könyvtári szolgáltatásokhoz.

A megyei hatókörű városi könyvtárat nem számolva 21 önállóan működő települési könyvtár működött Somogyban (14 városi és 7 községi).

A megyeszékhelyen kívüli tizenöt város közül hét 5000 lélekszám alatti, négy kicsivel 5000 fő fölött van, három a 10.001–15.000 közötti kategóriába tartozik, egy pedig alig haladta meg a 25.000-es lélekszámot.

A települési könyvtárakon kívül további könyvtártípusok is vannak a megyében: felsőoktatási, egyházi, iskolai, iskolai és községi, közművelődési intézmény és könyvtár együtt, törvényszéki, orvosi, levéltári, múzeumi könyvtár, egészségügyi, honvédségi stb. (Ezek között nem nyilvános könyvtárak is találhatóak.)

A megyei könyvtár mint az Országos Dokumentumellátó Rendszer megyei központja segíti a megyében a könyvtárközi kölcsönzést, folyamatosan ösztönzi a könyvtárakat, hogy a MOKKA-ODR-felületen keresztül intézzék a könyvtárközi kölcsönzéseiket.

Az évente megrendezett szakmai napokra aktuális, széles szakmai körben érdeklődésre számot tartó előadásokat szervezünk. Minden könyvtártípusból várjuk a résztvevőket.

E szakmai napok mellett minden évben alapfokú tanfolyamot szervezünk a megye könyvtárosainak. Ugyan elsősorban a KSZR-be tartozó könyvtárak munkatársait kívánjuk megismertetni a könyvtárosszakmával, de az oktatásokon rendszeresen vesznek részt más könyvtárakban dolgozó könyvtárosok is.

Törekszünk a széles körű együttműködésre olyan országos akciók keretén belül is, mint az Internet Fiesta és az Országos Könyvtári Napok. Ezek hatékonysága ugyan függ a programsorozatokra kapott NKA-támogatás mértékétől is, elmondható, hogy Somogy megyében nagyfokú aktivitás jellemzi ezeket az eseményeket.

Internet Fiesta, 2018. márc. 22–29.		
települések száma	intézmények száma	programok száma

62	69	317
Országos Könyvtári napok, 2018. okt. 1–7.		
települések száma	intézmények száma	programok száma
86	97	291

A megyei könyvtár helyismereti részlege többször segített helyismereti kérdések, tájékoztatás megválaszolásában. A könyvtár honlapján (<http://www.mvkkvar.hu/olvasoszolg/index.php>) elérhető a helyismereti szakrészlegünk honlapja, ahol részletesen tájékozódni lehet az ott található információkról.

A minőségirányítás bevezetésében könyvtárunk még gyerekcipőben jár, így nem volt lehetőségünk arra, hogy a megyében található könyvtárak minőségbiztosítási (minőségirányítási) munkáját elindítsuk, vagy ahol már van, ellenőrizzük.

3.4 A kistéleplési könyvtári ellátás megszervezése

2018-ban összesen 224 kistéleplés rendelt meg könyvtári szolgáltatást a Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtártól, ami az előző évhez képest két újabb települést jelent (Kaszó és Vése). Kaszó csatlakozásával már **nincs olyan települése Somogynak, ahol ne lehetne helyben könyvtári szolgáltatáshoz jutni.** Év végén újabb három település jelezte 2019-re csatlakozását a KSZR-hez.

A megyei könyvtár KSZR-feladatait továbbra is hét városi könyvtár segítette, melyekhez 14–38 közötti település tartozik egyenként. A segítségnyújtás a következő feladatokra terjed ki:

- könyvtári dokumentumok gyarapítása, településekre való kijuttatása, cseréje,
- állomány-ellenőrzések, selejtezések, könyvtárrendezések lebonyolítása a kistélepléseken,
- könyvtári rendezvényekhez való segítségnyújtás (ajánlás, közvetítés),
- a központi elektronikus katalógus építése, a dokumentumok lelőhelyének frissítése,
- javaslat a könyvtári szolgáltatóhelyek szolgáltatás- és eszközfejlesztésére,
- szakmai tanácsadás, segítségnyújtás, könyvtárosi ismeretek átadása a kistélepléseken.

A somogyi KSZR elmúlt hatéves működésére visszatekintve megállapíthatjuk, hogy a jelentős állami támogatás segítségével sikerült elérnünk a következőket:

- megszerveztük az egységes, költséghatékony dokumentum- és információszolgáltatást a megyében (38% árkedvezmény kapunk a KELLO-tól),
- közvetve vagy közvetlenül is biztosítjuk a megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkező emberi erőforrást a kistélepléseken folyó könyvtári munkákhoz: szakmai tanácsadás a kiskönyvtárak vezetéséhez, állomány-ellenőrzések, selejtezések lebonyolítása, szakszerű gyűjteményszervezés, segítség a könyvtári rendezvényekhez, a könyvtár technikai, műszaki berendezéséhez, felszereléséhez, elhelyezéséhez,
- segítjük a kistéleplési könyvtári szolgáltatások bővítését saját szolgáltatásaink közvetítésével, propagálásával, hogy ne csak könyvkölcsönző helyek legyenek a kistélepléseken működő szolgáltatóhelyek,
- mérjük a kistéleplési szolgáltatóhelyek használóinak elégedettségét, az eredményeket figyelembe véve fejlesztjük tovább szolgáltatásaikat,

- szakszerű számítógépes nyilvántartást vezetünk a már meglévő, illetve az újonnan beszerzendő könyvtári dokumentumokról, a települési állomány egyre nagyobb része kerül be a központi katalógusba,
- a szolgáltatásra kapott állami támogatást elkülönített számlán, átlátható módon kezeljük,
- lényegében sikerült felszámolni a korábbi kistérségi ellátásból eredő különbségeket a szolgáltatásban,
- a magas fluktuáció ellenére sikerült elérni, hogy tartósan nem szünetelnek a könyvtári szolgáltatások a kistelepeleéseken,
- új típusú könyvtári dokumentumokkal gyarapodott a kistelepeleési könyvtári állomány (folyóiratok, CD-k, DVD-filmek),
- a korábban elvétve előforduló könyvtári rendezvények száma mára jelentősen gyarapodott, és nem csak az állami támogatásból megvalósulóké,
- megyeszerre kiegyenlítetté vált a könyvtári személyzet képzése, továbbképzése, gyakoribbá váltak a szakmai konzultációk,
- az egységes arculati elemek megalkotásával (KSZR-logó, plakát, nyitvatartási tábla, szórólap, könyvjelző) a lakosság tájékoztatása is megvalósult a könyvtári szolgáltatások terén.

A kistelepeleési szolgáltatóhelyek működési körülményei látványosan javultak, ami a pályázatoknak és a KSZR fejlesztésére kapott állami támogatásnak is köszönhető, valamint annak, hogy bizonyos esetekben közvetlenül tájékoztatjuk a fenntartót (polgármester és jegyző) a jogszabályi előírásokról és a szükséges lépésekről: megújulnak a könyvtáráépületek, a könyvtárberendezések, új, korszerű informatikai és technikai eszközökkel gyarapodnak a szolgáltatóhelyek.

A települetek könyvtári dokumentumállományának túlnyomó többsége az elmúlt években szakszerű átvizsgáláson és apasztáson esett át a megyei könyvtár és a városi könyvtárak munkatársainak segítségével, hogy az elektronikus katalógusban történő rögzítéskor a felesleges rekordbevitelt elkerüljük, illetve egy vonzóbb, használhatóbb állomány álljon a használók rendelkezésére.

3.5 Nemzetiségi könyvtári ellátás

Könyvtárunk kötelezően ellátandó feladatai közé tartozik a megyében zajló nemzetiségi könyvtári ellátás koordinálása. Az Országos Idegennyelvű Könyvtár koordinálja az országos nemzetiségi könyvtári ellátást, ennek keretében könyvtárunk támogatást kap nemzetiségi dokumentumok vásárlására. Az összeg egyik évben sem túl nagy, viszont megyénkben nincs túl sok összefüggően létező nemzetiségi közösség. A következő évek feladata, hogy a városban működő nemzetiségi önkormányzatokkal aktív kapcsolatot építsünk ki, ezáltal jobban megismerhetjük az igényeiket.

3.6 Statisztikai adatszolgáltatás

Mint megyei hatókörű könyvtár segítjük a könyvtári statisztikai adatszolgáltatást a megyében. Felhívjuk a figyelmet a változásokra, a határidőkre. Javítatjuk az adatokat, ha szükséges. Ezen túlmenően több évtizedes gyakorlat, hogy a központi statisztikai adatszolgáltatás mellett saját adatfeldolgozás is történik. Jelenleg egy Excel-táblázatban településsorosan tesszük közzé a települési könyvtárak legfontosabb statisztikai adatait, mutatóit. A táblázatok 2010-től elérhetőek az új KSZR-honlapon is. A régebbi adatok nyomtatott formában hozzáférhetőek.

4. Mutatók

4.1 Könyvtárhasználat

2018-ban is igyekeztünk meglévő használóink mellé újakat szerezni, rengeteg olvasóknak szóló akcióval, játékkal, rendezvénnyel. Sajnos azonban a tapasztalat azt mutatja, hogy az emberek egy része sajnálja a pénzt beiratkozási díjra költeni, de több olyan eset is előfordult, amikor a potenciális könyvtárhasználó még az ingyenes beiratkozás lehetőségével sem kívánt élni (és ennek nyomatékosan adott hangot).

Szerencsére a díjmentes beiratkozás vagy regisztráció szükségességét a többség elfogadja. Ezzel is magyarázható a tavalyi beszámolóban megjelenő látszólagos ellentmondás, hogy a beiratkozók számának növekedésével a könyvtár bevételei nem változtak. Sajnos a díjjal járó beiratkozást sokan nem kívánják igénybe venni, esetleg egy-egy akció keretein belül iratkoznak be új tagok a könyvtárba, de a számuk elenyésző.

Az olvasóterem látogatottsága szinte ugyanannyi, mint tavaly: 2000 (2017: 2065). Az olvasók 4688 helyismereti dokumentumot kértek (2017: 4252), 1975 kézikönyvet, 2316 folyóiratcikket és 83 mikrofilmet. Az olvasói számítógépen elérhetővé tett digitalizált folyóiratokat 23 alkalommal tekintették meg.

A helyismereti gyűjtemény 427 dokumentummal gyarapodott: 167 kötetel, 6 DVD-vel, 11 db képslappal és 243 db aprónyomtatvánnyal. A sajtófigyelés eredményeként 4742 rekorddal gyarapodott katalógusunk.

Tájékoztató kollégáink egyre több kiállítást rendeznek, 2018-ban 75-öt, köztük olyan nagyszabású és sikeres kiállítást, mint „A szecesszió stiláris jegyei az irodalomban” (a szecesszió világnapja), József Attila istenes versei (az Ars Sacra rendezvénye), kiállítás a költészet napjára, a Rippl-Rónai művészeti karos hallgatók munkáinak bemutatása. Kiállításokkal, könyvajánlókkal, vetélkedők és előadások szervezésével és tartásával kapcsolódtunk a város nagy rendezvényeihez és az országos kulturális programokhoz: Rippl-Rónai Fesztivál, a szecesszió világnapja, Kaposfest, Ars Sacra Fesztivál.

Úgy, mint az előző évben, részt vettek a kollégák a könyvtárbe mutatásokban, vetélkedők tartásában és a könyvtárosoknak tartott alapfokú tanfolyamokon. Művészeti tájékoztató kolléganőnknek publikációja jelent meg a „Régi és Új Magyar Építőművészet” c. folyóiratban, valamint önálló kötete Lamping József (1881–1939), a század eleji Kaposvár építésze címmel.

A számítógép-használatot és folyóirat-olvasást szolgáló közszolgálati tér látogatóinak száma közel annyi, mint az elmúlt évben: 13.417 (2017: 13.330). Kismértékben nőtt a számítógép-használók száma: 5744 (2017: 5535), az egyéb szolgáltatást igénybe vevők valamennyivel kevesebben vannak: 7737 (2017: 8050). Folyóiratot 3591 (2017: 4030) alkalommal kértek, 61.760 db fénymásolást (2017: 65.820), 1142 szkennelést (2017: 1344). Mivel a könyvtár területén wifivel bárhol elérhetik az internetet, saját laptopot kevesebben használnak a közszolgálati térben. Az aktív használók száma csekély ugyan, de ők rendszeresen visszatérnek. 2018-ban összesen 518 alkalommal tértek be a könyvtárba. Napijegyet közel ugyanannyian váltottak, mint 2017-ben: 688-an (2017: 650). Évfordulós (születésnap) csomagot 152-en kértek (2017: 178).

2018-ban nagyon nagy mértékben csökkent a médiatár is használók száma: 191 olvasó (2017: 294). A pontos okokat és a beavatkozási pontokat egy részletes igényfelmérés keretében

fogjuk feltárni, de a hagyományos beiratkozással kapcsolatos tapasztalataink alapján feltételezhető, hogy a médiatári tagság extra költsége (+ 4400 Ft/év) a visszaesés fő oka.

Örömteli ugyanakkor, hogy a létszámban bekövetkezett 35%-os visszaesést a médiatári dokumentumok kölcsönzése nem követte. E területen „csak” 13,7%-os a visszaesés; a használók 6191 dokumentumot kölcsönöztek (2017: 7180-at), és 34-et helyben használtak. Ezt feltételezhetően a tudatos állományfejlesztésnek köszönhetjük: egyre több hangoskönyvet és populárisabb sikerfilmet tartalmazó DVD-t szerzünk be az állományba, de törekszünk rá, hogy a médiatári tagságot váltók böngészés közben komolyabb kulturális tartalmakkal is találkozzanak.

Ugyanúgy, mint az előző években, a legnagyobb számban DVD-t kölcsönöztek: 4786 (2017: 5773), 703 zenei CD-t és 610 hangoskönyvet.

Egy kolléganőnk a szentendrei képzést követően biblioterápiás klubot indított. A Vakok és Gyengénlátók Egyesülete megyei szervezetének tagjai kéthetente gyűlnek össze a könyvtárban biblioterápiás beszélgetésre. A program sikerének híre már Marcaliba is eljutott, ahol szintén elindultak a biblioterápiás foglalkozások.

Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
Beiratkozott olvasók száma (fő)	9.896	n. a.	9.943	0,47%
A tárgyévben a könyvtárat aktívan használók száma (fő)	1.184	n. a.	1.115	- 5,82%
A könyvtári látogatások száma (db)	77.147	n. a.	76.882	- 0,34%
Ebből csoportok (db)	231	n. a.	239	3,46%

4.2 Dokumentumforgalom

Bár a beiratkozott olvasók száma minimálisan (0,47%-kal) nőtt az előző évhez képest, az aktív könyvtárhasználók, illetve a könyvtárlátogatások száma csökkent. Ezt tükrözik a dokumentumhasználat mutatói is. A helyben használt dokumentumok száma kicsit emelkedett, azonban a kikölcsönzött dokumentumok száma 10.690-nel csökkent.

Továbbra is érezhető az internet széles körben való elterjedése, de feltételezhetően az is hozzájárul a kölcsönzések csökkenéséhez, hogy a sikerkönyvekből is egy-két példányt tudunk csak beszerezni, és a közbeszerzési kötelezettség miatt azt is a legtöbb esetben a KELLO-tól, ami akkor probléma, ha más forrásból gyorsabban lehetne az adott művet beszerezni és azt az olvasóknak szolgáltatni.

A használat serkentésére jó eljárás lehet a peresítés indítása a közjegyzői kamarán keresztül. Még csak alig pár esetben kezdeményeztük az eljárást, de máris két, évek óta tartó személy hozta vissza a kikölcsönzött dokumentumokat könyvtárunkba. Az előzetes érdeklődés során Vas és Fejér megyéből is azt az információt kaptuk, hogy az eljárás bevezetése után érzékelhetően csökkent a tartósan kint levő tartozások száma. Ez bizakodásra ad okot, hogy a jövőben a többek által keresett dokumentumok nem ragadnak le egy-egy olvasónál, és ez szemmel látható lesz a dokumentumhasználati mutatókban is.

A példányszámot a dokumentumbeszerzésre fordítható keret észszerű bővítésével, valamint átgondolt és tudatos állománybővítéssel tudjuk emelni. Természetesen a tervezett igényfelmérés során erre vonatkozó kutatást is tervezünk.

Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
Kölcsönzött dokumentumok száma (db)	146.321	147.000	135.630	- 7,3
E-dokumentumok kölcsönzése (db)	0	0	0	0
Helyben használt dokumentumok (db)	7272	8000	7296	+ 0,33
Könyvtárközi kölcsönzés – küldött dokumentumok (db)	1857	1900	1180	- 36,5
Könyvtárközi kölcsönzés – kapott dokumentumok (db)	1027	1027	936	- 8,86
Irodalomkutatások, témafigyelések száma (db)	34	-	38	+ 11,75

4.3 Olvasói számítógépek

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
Katalógus	3	3	3	0
Olvasói munkaállomás	16	16	18	+ 12,5

4.4 Online szolgáltatások

A könyvtárat valóban felkeresők száma mellett a távhasználók számában is csökkenés figyelhető meg. Arra vonatkozóan nincsenek adatok, hogy ez a csökkenés összefüggésben van-e azzal, hogy 2018-tól sikeres regisztrációt követően közvetlenül tudjuk szerkeszteni a Google keresőoldalon megjelenő információkat. Hozzájárulhat az intézményi honlap látogatottságának visszaeséséhez, hogy ezáltal a használók átkattintás nélkül láthatják a szokásostól eltérő ünnepi nyitva tartást. Az adatok közvetlen kezelése a Google felületén azonban mindenképpen használóbarát megoldás, mivel sokan a keresőcég oldaláról tájékozódnak.

A másik oka lehet a távhasználat csökkenésének a web 2.0-s alkalmazások népszerűségének növekedése, ami az alábbi táblázatban is látható. A Google-keresőhöz hasonlóan a használók a Facebook- és Instagram-oldalainkon keresztül is hozzájuthatnak olyan információkhoz, amelyekért korábban a honlapra kellett kattintaniuk. Abból, hogy sok esetben hivatalos megkeresés is a Facebookon keresztül érkezik a könyvtárhoz, arra gondolunk, hogy a használók kényelmi szempontból inkább a közösségi médiát használják az intézmény saját honlapja helyett.

A korábbiakhoz hasonlóan a jövőben is aktívan kívánjuk használni a közösségi oldalakat a hagyományos könyvtárhasználat ösztönzésére.

Online szolgáltatások	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
Távhasználatok száma	111.256	112.000	120.000	- 7,2
A könyvtár honlapja (teljes webhely) mely nyelveken érhető el	1	1	1	0
A könyvtári honlap tartalomfrissítései gyakorisága (alkalom/hónap átlagosan)	40	40	30	- 25
A könyvtári honlap tartalomfrissítései száma összesen	300	n. a.	360	+ 20
A könyvtárban használható adatbázisok száma	11	11	11	0
A web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma (db)	2	2	2	0
A web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma (fő)	2675	4000	3116	+ 16,5
A könyvtári OPAC használatának gyakorisága (használat/év) (kattintás az OPAC-ra)	108.362	n. a.	90.000	- 16,9
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma (db)	695	520	730	+ 5

4.5 Szolgáltatások fogyatékkal élők számára

Fiókkönyvtárunkban a könyvtáros speciális foglalkozást tart egy halláskárosult iskolai csoportnak jelnyelven. Igény esetén szívesen vállalná több ilyen csoport fogadását is; egyelőre az oktatási intézmény válaszára vár.

Mind a központi, mind a fiókkönyvtárban egy-egy felolvasószoftverrel és akadálymentesített beállításokkal ellátott számítógép áll a látássérült használók rendelkezésére. Folyamatban van további számítógépek felkészítése a látássérültek használatára.

Szolgáltatások száma	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
Fogyatékkal élők könyvtárhasználatát segítő IKT-eszközök száma	2	2	2	0
Fogyatékkal élők számára akadálymentes szolgáltatások	3	3	3	0

száma				
-------	--	--	--	--

4.6 Nemzetiségek számára biztosított dokumentumok

Somogyban nincs túl sok összefüggő nemzetiségi közösség. A megye 91%-ban magyarul, 5,6% cigány, 1,7% német, 0,5% horvát, 0,1% román, kis létszámban örmény és szerb nemzetiség él. Hozzájuk igazodva gyarapítjuk állományunkat, így főleg német, cigány, horvát és a városban működő örmény kisebbségi önkormányzat miatt ezen nyelvű vagy témájú dokumentumokat szereztünk be.

Dokumentumok	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
Könyvek	4955	5015	4986	+ 0,6
Folyóiratok	1	1	1	0
Elektronikus dokumentumok	0	0	0	0
Összesen	4956	5016	4987	+ 0,6

4.7 Használói képzések száma

2018-ban is elsősorban a gyermekkönyvtárba látogató csoportokat, illetve az egyénileg betérő gyerekeket vártuk foglalkozásokkal. Felnőtteknek mindössze az internethasználati tanfolyam megtartására volt kapacitásunk, pedig a könyvtárnak fontos szerepe kell, hogy legyen az önképzés és az élethosszig tartó tanulás támogatásában.

A kapacitáshiányt olyan társszervezetek bevonásával igyekeztünk kompenzálni, amelyekkel együttműködve szemléletformáló, toleranciára nevelő programokat tudunk megvalósítani.

Évek óta nagy siker a Vakok és Gyengénlátók Egyesületének megyei szervezetével közösen szervezett egyhetes érzékenyítő program, a Láthatatlan Valóság. Emellett kiemelkedő forgalma volt 2018 első felében az Anne Frank Ház vándorkiállításának, amelynek látogatói számára az alkalomra speciálisan felkészített munkatársaink tartottak foglalkozást. Legnagyobb részben ennek a két hosszabb idei programnak köszönhető az érzékenyítő programokon részt vevő látogatók számának nagymértékű növekedése.

A nem gyermek- és ifjúsági korosztálynak meghirdetett kompetenciafejlesztő programok körét – a sikeres biblioterápiás foglalkozásokon és az internethasználati tanfolyamon túl – a közeljövőben kívánjuk jelentősen bővíteni.

Kompetenciaképzés	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, a szövegértés fejlesztését támogató	155	180	132	- 15

nem formális képzések száma				
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, a szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzéseken részt vevők száma	3484	3000	3493	+ 0,25
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzések száma	0	15	4	100
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzéseken részt vevők száma	0	350	74	100
A könyvtár által szervezett engedélyezett képzések, továbbképzések száma	0	0	0	0
A könyvtár által szervezett akkreditált képzéseken, továbbképzéseken részt vevők száma	0	0	0	0
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozások száma	41	50	61	+ 32,7
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozásokon részt vevők száma	993	1000	1525	+ 53
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkriminációellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programok száma	7	25	12	+ 71
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkriminációellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programokon részt vevők száma	309	986	1000	+ 223

A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programok száma	0	1	1	100
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programokon részt vevők száma	0	n. a.	60	100
A könyvtár által szervezett fogyatékossggal élők könyvtárhasználatát segítő képzések, programok száma	5	10	9	+ 80
A könyvtár által szervezett fogyatékossggal élők könyvtárhasználatát segítő képzéseken, programokon részt vevők száma	542	800	679	+ 25
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programok, képzések száma	2	5	3	+ 50
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programokon, képzéseken részt vevők száma	225	400	312	+ 38,6
Összes képzés száma	208	266	222	+ 6,7
A képzésen részt vevők száma összesen	6147	11.948	7143	+ 16
A könyvtár oktatást, képzést, könyvtári tevékenységeket támogató kiadványainak száma	2	3	2	0

4.8 Rendezvény, kiállítás

Felnőtteknek szóló programok

Széles körű programtípusaink között kiemelt szerepet kaptak az interaktív, ismeretterjesztő, szórakoztatóan tudományos előadások, könyvbemutatók, író-olvasó találkozók. (A rendezvényeink listáját a **I. számú melléklet** tartalmazza.) Csatlakozva az országos könyvtári rendezvénysorozatokhoz évente két alkalommal, tavasszal és ősszel 1-1 hetes programkavalkáddal igyekeztünk a megye lakosságának figyelmét a könyvtárakra irányítani. 2018 szeptemberétől a megyei könyvtár saját rendezvényeivel szerdánként találkozhattak az olvasók.

Több új kiállítást nyitottunk, melyeknek anyagával örömmel ékesítettük kamaratermünket.

Otthont adtunk a könyvtárban olyan rendezvényeknek, melyek szervezői helyi civil szervezetek, intézmények, együttműködő partnereink. Látogatóink rendszeresen találkozhattak a Kaposvári Egyetem Egyetemi Könyvtára, a Kaposvári Polgári Casino, a Somogy Megyei Építész

Kamara, a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezete, a Vakok és Gyengénlátók Somogy Megyei Egyesülete és decembertől a Meteor TTE programjaival.

Örömmel kapcsolódtunk programjainkkal a városi nagyrendezvényekhez (Miénk a Város, Rippl Rónai Fesztivál, Nárciszünnepe), s ilyenkor a könyvtár falain kívül, a rendezvények helyszínein találkozhattak könyvtárosainkkal a városlakók.

Gyermekkönyvtári programok

Gyermekkönyvtárunk programjainak megtervezésekor a könyvtár használatának és az olvasásnak a népszerűsítését tartottuk szem előtt. Ennek érdekében olyan interaktív, ismeretterjesztő, játékos foglalkozásokkal, előadásokkal, játszóházakkal vártuk a gyerekeket, melyek reményeink szerint maradandó élményt nyújtottak, és „visszacsábítják” hozzánk az azokon részt vevőket.

A rendezvények megvalósítása két formában, szervezett csoportok részére és a nagyközönség felé meghirdetett módon történt.

A szervezett programokon az óvodás, általános és középiskolás korosztály vett részt, többnyire korcsoport szerinti megosztásban. Előfordultak kis csoportos, 10-15 főt érintő foglalkozások, de voltak többszintű gyereket befogadó rendezvényeink is.

A nagyközönség számára meghirdetett rendezvényeinkkor igyekeztünk minden gyermekkorosztályt kiszolgálni, de előfordult, hogy egy-egy korcsoportot szólítottunk meg.

Természetesen a legkisebbekről sem feledkeztünk el, s heti rendszerességgel Baba-mama Klubot tartottunk.

Legnépszerűbb kezdeményezéseinket igyekszünk évről évre a programok közé tenni. A nyári szünetben olvasótáborok s minden csütörtök délelőtt gyermekprogramok adtak lehetőséget az önfelelt szórakozásra.

2018 szeptemberétől igyekszünk kiküszöbölni azt a korábban gyakran előforduló problémát, hogy a kulturális túlkínálat miatt a különféle programokat ugyanazon időpontban rendezték meg a városban. Így a közönség gyakran volt kénytelen választani a programok közül. Szeptember óta szerdánként 17:00 órától várja a könyvtár az érdeklődőket programjaira; az időponttól csak indokolt esetben térünk el. Úgy tűnik, hogy a fix időpont, és az, hogy sikeres rendezvényeinket – némi változtatással – újra és újra megtartjuk, meghozta az eredményt; nőtt a látogatók, résztvevők száma.

A megyei könyvtár által ellátott kistéleplési könyvtárakban sajnos évről évre ugyanazokkal a problémákkal szembesülünk. Sok helyi könyvtáros – ha éppen van – vagy nem tudja, vagy nem akarja szorgalmazni a javasolt évi négy rendezvény megtartását. Ha a fenntartó önkormányzat ebben nem partner (mert könyvtári rendezvény helyett szívesebben fordítaná a támogatást falunapi programokra), nehéz megfelelő eszközt alkalmazni, amivel hatékonyan elérhető, hogy a könyvtárhoz kötődő kulturális rendezvényeket tartsanak a településen. Ez az oka a táblázatban szereplő alacsony értéknek.

2019-től változtatunk a korábbi gyakorlaton a csökkenő tendencia megfordítása céljából.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %- ban az előző évhez képest
----------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--

A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvények száma összesen	285	185	232	- 18
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programokon, rendezvényeken részt vevők száma	19.905	20.000	21.972	+ 10
A könyvtárban szervezett időszak kiállítások száma	9	10	13	+ 45
A könyvtárban szervezett időszak kiállítások látogatóinak száma	3167	4000	6608	+ 52
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvények száma	51	64	114	+ 123
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvényeken részt vevők száma	7097	8000	11.479	+ 38
A megyei hatókörű városi könyvtár esetében az általa ellátott kistélepüléseken szervezett rendezvények száma	271	280	237	- 12,5
A megyei hatókörű városi könyvtár esetében az általa ellátott kistélepüléseken szervezett	18.479	19.000	10.806	- 41,5

rendezvényeken részt vevők száma				
Egyéb rendezvények száma	-	-	-	-
Egyéb rendezvényeken részt vevők száma	-	-	-	-

4.9 Használói elégedettség mérése

2018-ban nem mértük a használói elégedettséget, de a visszajelzések alapján igyekeztünk fejleszteni szolgáltatásainkat.

A Minősített Könyvtár Címre készülve tervezünk több fórumon megvalósuló, átfogó igényfelmérést végezni, amelynek eredményei több területen is hasznosíthatók lesznek, de ennek ideje már 2019.

Használói elégedettség mérése	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
A használóielégedettség-mérések száma	2	2	0	- 100
A használói elégedettség mérése során a válaszadó használók száma	282	600	0	- 100

4.10 Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások

Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
Műhelynapok száma	0	0	0	0
Részt vevő települési könyvtárak számaránya – KSZR nélkül (%)	0	0	0	0
A megyei hatókörű városi könyvtár koordinációjával minősítésre készülő települési könyvtárak száma	0	0	0	0

4.11 Közösségi szolgálat/önkéntesség

A Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár kilenc iskolával kötött szerződést az önkéntes közösségi munkára. A 2017–18-as tanévben 27 alkalommal dolgozott nálunk diák, átlagosan alkalmanként két órát. Problémát jelent a diákok iskolai leterheltsége, mert iskolaidőn kívül késő délután tudnak többnyire jönni, amikor a kollégák munkaideje lejár, a délutános műszakban dolgozók nem tudnak velük érdemben foglalkozni. A diákok képessége és hozzáállása is rendkívül eltérő, ezért önállóan elvégzett munkára nem minden esetben foghatók.

Önkéntesek eddig nem segítették a könyvtárosok munkáját, de tervben van ennek mihamarabbi bevezetése, hogy így segítsük a feladatok ellátását és a szolgáltatásfejlesztést (pl. dokumentumok házhoz szállítása).

Közösségi szolgálat/önkéntesség	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %- ban az előző évhez képest
Az iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma	22	25	27	+ 22
Az iskolai közösségi szolgálat fogadására a köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma	5	5	9	+ 80
A könyvtárban dolgozó önkéntesek száma	0	0	0	-

4.12 Partnerség

Változatlanul úgy véljük, fontos, hogy a könyvtár minél több szervezettel, intézménnyel működjön együtt partnerként, ennek elérése érdekében számos különféle jó gyakorlatot kutattunk már fel, és folyamatosan keressük a további megoldásokat. A hozzánk forduló szervezeteket örömmel fogadjuk, és lehetőségeinkhez mérten igyekszünk segíteni nekik.

A partnerek számának növekedését ugyanakkor nagymértékben hátráltatja az a tény, hogy a jelenlegi létszámmal fokozatosan növekvő többletfeladatokat kell ellátni. A leendő partnerek felkutatása és felkeresése, az együttműködés lehetőségének megvitatása mind időt igénylő feladat, amellyel a munkatársak többsége nem tud a kellő mértékben foglalkozni. Ugyanakkor tervben van egy külső kapcsolati referens feladatkör megalkotása és felelős kinevezése a partnerekkel való kommunikációra.

A TOP 6.9.2.-16 számú, a helyi identitás és kohézió erősítését célzó pályázat reménykedésre ad okot, hogy a könyvtár olyan, távoli városrészekben aktív szervezetekkel is kapcsolatba kerül, amelyekkel eddig nem volt lehetősége együttműködni.

A könyvtárral írásos együttműködést kötő partnerek száma	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %- ban az előző évhez képest
Civil szervezetek	2	10	4	50
Határon túli könyvtárak	0	-	0	-
Vállalkozók	0	6	0	0
Oktatási intézmények	19	20	20	5
A kistélepülési önkormányzattal kötött megállapodások száma	222	224	224	0,89

Egyéb	2	5	2	0
Összesen	245	265	249	1,6

4.13 Digitalizálás

Mint a többi megyei könyvtárnak, nekünk is egyik legfontosabb célunk a helyismereti kutatást segítő, a helyi értékek nyilvános elérhetőségét biztosító digitális tudástárak létrehozása. A nemrégiben megjelent Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia 2017–2025 alapján felvázolt elképzelések jelentik a Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár digitalizálási stratégiájának alapját és a szervezett digitalizálás mozzgatórugóját. A stratégia mentén első lépésben a cél egy Somogy megye helytörténeti értékeit megőrkítő **digitális adatbázis** és **elektronikus könyvtár** létrehozása, amely távolabbi célként a jövőben illeszkedik az országos stratégia által létrehozni kívánt Nemzeti Adattár Projektthez.

Az eddig elkészült elektronikus dokumentumok elérhetőek a Somogyi Elektronikus Könyvtárban, szabványos pdf-formátumban, szabadon kereshető szövegtesttel. Ezen könyvek a korai digitalizáló munka eredményei, ebből következőleg – a könyvtár akkori műszaki feltételeiből adódóan – a dokumentumokat kizárólag fekete-fehérben olvasták be jpeg-formátumban. A beolvasott, de még fel nem dolgozott dokumentumok átalakítása a közzétehető szabványos formátumra folyamatban van. A további elkészült dokumentumok egyelőre a belső hálózaton vannak, jelenleg olvasóink kérésére erre a célra üzembe állított, interneteléréssel nem rendelkező számítógépen tudjuk szolgáltatni a félkész vagy szerzői jogi korlátozás alá eső dokumentumokat.

Milyen digitalizáló eszközökkel rendelkezik?

Eszköz neve, típusa	Darabszám
síkszkennner	4

Hol teszik közzé a digitalizált állományt?

A digitalizált állomány szabadon hozzáférhető része a Somogyi Elektronikus Könyvtárban, a Hungaricana Közgyűteményi Könyvtárban, valamint a Magyar Nemzeti Digitalizálási Archívum adatbázisában érhető el. Összefoglaló az adatbázisokról: <http://www.mvkkvar.hu/digitalisgyujtemenyeink/>

A szerzői jogi korlátozás alá eső dokumentumokat zárt, belső hálózaton, erre a célra működtetett olvasói számítógépen tesszük elérhetővé.

Milyen online szolgáltatások vannak?

A digitalizált dokumentumaink mindegyikét kétrétegű pdf-formátumban publikáljuk, ami jó százalékos aránnyal biztosítja a szövegben való pontos keresést (a karakterfelismertetés pontossága kb. 97%).

Milyen célok alapján digitalizál? (%)

Cél	Arányszám (%)
Szolgáltatás	42

Állományvédelem	43
Elektronikus dokumentumküldés	10
Reprográfia	5
Összesen:	100

Mivel a könyvtárnak nincs külön digitalizálással foglalkozó munkacsoportja, a digitalizálás menete nagymértékben függ az abban részt vevő – olvasószolgálati – munkatársak, valamint a munkájukat segítő közfoglalkoztatottak egyéb feladataitól. Tervszerű és folyamatos digitalizálást mindössze egy közfoglalkoztatott végez a MaNDA által folytatott programban.

Az egyéb feladatok és a közfoglalkoztatotti létszám bizonytalansága miatt adódik több helyen is markáns eltérés a tervezett és a megvalósított mennyiség között.

Digitalizálás	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban az előző évhez képest
Digitális objektumok száma	14.679 oldal	9000 oldal	9815 oldal	- 33
Teljes dokumentumok száma	2992 db	800 db	1293 db	- 56
Könyv	15 db	40 db	19 db	+ 26
Folyóirat	412 db	760 db	790 db	+ 91
Hanganyag	0	0	0	0
Audiovizuális dokumentum	0	0	0	0
Kép	0	0	484	0
Egyéb: mikrofilm (képkockánként)	2565 db		0 db	- 100
Összesen	2992 db	800 db	1293 db	- 56
Online elérhető	1839 oldal	700 oldal	6597 oldal	-
Helyben használatra elérhető	19.000 oldal	10.100 oldal	3218 oldal	-

Könyvtárunk célja, hogy a távolról is bárki számára elérhető adatbázisok segítségével biztosítsuk az esélyegyenlőséget mindenki számára az információhoz való hozzáférés területén. Ezt a célt részben a Somogyi Elektronikus Könyvtár folyamatos építésével kívánjuk elérni.

A könyvtárban bárki számára díjmentesen hozzáférhető adatbázisokkal biztosítani kívánjuk használóinknak a szabad és gyors hozzáférést bizonyos információkhoz. Ezt a célt a következő adatbázisok szolgálják: Jogtár, Nemzeti Audiovizuális Archívum, Arcanum Digitális Tudománytár.

IV. FEJLESZTÉSEK

1. Intézményi terek/épületek infrastrukturális fejlesztési terveinek bemutatása

Az épületet körülvevő zöld területre a szomszédos óvoda területéről az összes csapadékvíz – iszappal, földhordalékkal együtt – átfolyik. Ezt a meglévő esővíz-elvezető rendszerünk képtelen volt kezelni, így az esővíz a könyvtárápület alapjaihoz szivárgott. Az épület csapadékvíz-

elvezetési rendszerének átalakítása is szükségessé vált. A jelenlegi rendszerben a csapadékvíz az épület pinceszintjén gyűlik össze, és onnan átemelő szivattyú segítségével történik az esővíz központi elvezetőrendszerbe való elvezetése. Jó hír, hogy **2018 végén megtörtént a könyvtár körüli munkaterület átadása, 2019 elején megindult a munka** a vízvezető rendszer korszerűsítése céljából.

A régi épületrész **tetőszerkezetén** lévő henger alakú kopolit körüli **szigetelés kijavítása** szükséges, mivel mellette a teknőrendszerben összegyűlt esővíz befolyik az épületbe. Rendkívüli esőzés esetén a szűk keresztmetszetű levezetők képtelenek a vizet elvezetni, így még nagyobb mennyiség szivárog be a szigetelés repedésein keresztül. (A projekt 2018-ban az önkormányzat Műszaki Igazgatóságán előkészítési stádiumba került, kivitelezése később várható.)

2. Megvalósult infrastrukturális fejlesztések

Sajnálatos rongálás miatt kellett két kisebb fejlesztést eszközölni 2018-ban. A szolgálati bejárat melletti kaputelefont egy személyiségzavaros illető összetörte. Emiatt vált szükségessé a kaputelefon cseréje, amelyet így korszerűbb eszközzel pótolunk.

Az eset rávilágított a biztonsági kamerarendszer hiányosságára, mert a szolgálati bejárat nem volt látható. Emiatt a kamerarendszer bővítése is megtörtént; egy kamerával bővítettük a korábbi hálózatot.

3. Jelentősebb eszközbeszerzések

Megnevezés	darab	forint	megjegyzés
Gépjármű	0	0	
ebből személygépkocsi	0	0	
Számítógép	5	2.482.723	
ebből olvasói	2	581.660	
ebből szerver	1	1.499.235	
Fénymásoló	0	0	
Szkenner	0	0	
Storage, egyéb adattároló (kapacitását a megjegyzésben kérjük megadni TB-ban)	3	154.745	2,6 TB
IKR-fejlesztés	0	0	
egyéb:			
Projektor	1	205.740	
Szék	109	1.599.072	
Asztal	7	361.745	
Eszközbeszerzésre fordított összeg összesen (Ft)		4.804.025	

4. Pályázatok, projektek

2018-ban könyvtárunk több sikeres pályázatot is lezárt, illetve elkezdett. Az NKA Közgyűjteményi Kollégiumánál nagyon sikeres volt a „Nyári olvasótábor általános iskolásoknak”, „Az Országos Könyvtári Napok rendezvényei a megyében” (ezek a lezárult pályázatok). A „Felkészülés a Minősített Könyvtári Cím benyújtására” pályázatot elkezdtük;

mivel egy ilyen cím elnyeréséhez nagyon alapos háttér munkára és összefogásra van szükség, ez a pályázat csak a munka elkezdéséhez nyújt segítséget.

Új pályázati lehetőség volt a magyar széppróza napja február 18-án, amely a megyében is alkalmat adott kortárs írók meghívására.

Kaposvár város önkormányzata többször is támogatta könyvtárunkat: az „Ünnepi Könyvhét” programjaihoz járult hozzá, azonkívül anyagilag segítette H. Molnár Katalin Lamping Józsefről szóló könyvének megjelentetését.

Minden évben biztos kiegészítést jelent a minisztérium támogatása (ODR), amellyel a könyvtár dokumentumvásárlását támogatják.

Az uniós pályázatok segítségével megindult munkával kapcsolatban még nem igazán tudunk eredményt felmutatni, most indultak, enyhe késéssel. A következő évek hozzák majd meg az eredményeiket.

Hazai pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése
Felkészülés a Minősített Könyvtári Cím benyújtására	495.000 Ft	495.000 Ft	NKA Közgyűjteményi Kollégium	2018.09.11.	2019.04.23.
OKN és egyéb rendezvények Somogy megyében	3.993.239 Ft	1.300.000 Ft	NKA Közgyűjteményi Kollégium	2018.10.01.	2018.10.30.
Nyári olvasótábor szervezése általános iskolásoknak	2.156.380 Ft	1.594.006 Ft	NKA Közgyűjteményi Kollégium	2018.06.25.	2018.08.31.
H. Molnár Katalin Lamping József c. könyvének kiadására	1.430.000 Ft	600.000 Ft	NKA Könyvkiadás Kollégiuma	2017.07.01.	2018.11.12.
Magyar széppróza napja	300.000 Ft	300.000 Ft	Magyar Írószövetség	2018.02.12.	2018.02.20.
Rendezvénytervek a TGYMVK-ban	998.000 Ft	0 Ft	MMA Irodalmi Tagozat		
Országos Dokumentumellátási Rendszer támogatása	1.500.000 Ft	1.500.000 Ft	EMMI	2017.10.09.	2018.07.30.
Ünnepi Könyvhét megrendezésének támogatása	175.000 Ft	175.000 Ft	Kaposvár MJV	2018.06.07.	2018.06.13.
H. Molnár Katalin Lamping József c. könyve kiadásának támogatására	700.000 Ft	700.000 Ft	Kaposvár MJV	2018.05.03.	2018.11.12.

Európai uniós pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése
TOP 6.9.2.-16-KA1-2017-00001 (Helyi identitás és kohézió erősítése Kaposváron)	170.000.000 Ft (a konzorcium* részéről)	29.763.937 Ft (a könyvtár részére jutó összeg)	Nemzetgazdasági Minisztérium Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatóság	2018.10.01.	2022.01.31.
EFOP-3.3.2-16. Kulturális intézmények a köznevelés eredményességéért. Kalandtúra a meseerdőből a digitális rengetegbe	30.000.000 Ft	29.691.805 Ft	Emberi Erőforrás Fejlesztési Programok (EMMI)	2018.07.01.	2019.12.31.

*A könyvtár Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatával (mint konzorciumvezető) valamint a Rippl-Rónai Megyei Hatókörű Városi Múzeummal és az Együd Árpád Kulturális Központtal (mint konzorciumi tagok) együttesen pályázott. A táblázat „Elnyert összeg” oszlopában a támogatási szerződésben a könyvtár számára rögzített utófinanszírozású projektelemekre igényelhető előleg összege szerepel.

Egyéb, nem hazai forrásokra épülő pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

5. A menedzsment- és a minőségirányítási tevékenységek megvalósulása 2018-ban, a megyei hatókörű városi könyvtár kommunikációs tevékenységének bemutatása

A könyvtár vezetése elkötelezett a szolgáltatások minőségének javítása mellett, ennek ösztönzésére tűztük ki célul magunk elé a Minősített Könyvtári Cím megszerzését is.

2018 tavaszán sikeresen pályáztunk a Nemzeti Kulturális Alapnál. „Felkészülés a Minősített Könyvtári Cím pályázat benyújtására a Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtárban” című pályázatunkkal 495.000 Ft vissza nem térítendő támogatást nyertünk.

A Minőségirányítási Tanács (MIT) április 27-én tartotta meg alakuló ülését. A tanácsban a könyvtár mindhárom szervezeti egysége, valamint a felső vezetés képviselteti magát.

A MIT munkáját 2018 októberétől – a nyertes NKA-pályázat felhasználásával – Vidra Szabó Ferenc segíti felkészítő, szakértő segítőként.

A MIT munkájának eredményeként az év végéig megfogalmazzuk a könyvtár új küldetésnyilatkozatát, jövőképét; új SWOT-analízis készült, valamint megtörtént a közös értékrend megalkotása is. Az intézmény azon dolgozóinak, akik nem tagjai a MIT-nek, minden esetben volt lehetőségük véleményt nyilvánítani az összeállított anyagokról.

2018 júliusában felmérés készült a szervezeti kultúra megítéléséről a dolgozók körében. A kapott eredmények jól rávilágítottak a sürgősen fejlesztendő területekre, amelyeket az új stratégiai tervezés során is szem előtt tartunk.

A két legmarkánsabban beazonosítható terület, amelyek fejlesztésre szorulnak, az intézményen belüli információáramlás, valamint a belső visszacsatolás hiánya. Ezen területek fejlesztése érdekében az értekezleteken készült feljegyzéseket eljuttatjuk az illetékes kollégákhoz.

Míg korábban a vezetői értekezletekről készített emlékeztetőt csak a vezetőség tagjai kapták meg, most már minden dolgozó elolvashatja azokat. Ezáltal csökken a kommunikációs csatornákon lemorzsolódó információk aránya.

Az egyes osztályokon tartott osztályértekezletekről korábban nem készült írásos emlékeztető. A szervezeti kultúra felmérése óta mindhárom osztály készít feljegyzést az elhangzottakról, melyet az arra kijelölt munkatárs a felső vezetésnek továbbít. Az osztályértekezletek felvetéseit a vezetők vezetői értekezleten tárgyalják meg.

Fokozatosan egyre többen és egyre több feladathoz használják munkájuk során a rendelkezésre álló felhőalapú szolgáltatásokat (Google drive, Google-naptár), ami nagymértékben járul hozzá a hatékonyabb kommunikációhoz és munkaszervezéshez. Az új informatikus kolléga oktatási rutinja nagyon hasznos segítség volt e terület fejlesztésében, mivel korábban sokan ódzkodtak a fent említett szolgáltatásokat használatba venni.

A külső kommunikáció hiányosságait továbbra is aktív közösségi jelenléttel és a média munkatársaival ápoltt jó munkakapcsolattal igyekszünk kiküszöbölni. Több esetben azonban nagy szükség lenne e tevékenységre fordítható, a jelenleginél nagyobb anyagi fedezetre, mivel célzott reklámot egy-egy akció vagy esemény előtt időben (pl. plakátok) csak ellenszolgáltatás fejében tudnánk megjelentetni. Célunk legalább havonta egy összefoglaló megjelenése minden helyi és/vagy megyei sajtótermékben az adott hónap elején.

(Kiadványok száma, kommunikációs költségek nagysága (Ft), Tv-megjelenés száma, rádiómegjelenés száma, írott sajtóban való megjelenés száma, e-sajtó-megjelenés, fizetett hirdetések száma stb.)

Kommunikáció	2018. évi tény	2019. évi terv
Kommunikációs költségek (Ft)	bruttó 110.500 Ft	bruttó 912.000 Ft
Tv-megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	25	alkalmanként
Rádiómegjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	2	12
Írott sajtóban való megjelenés (fizetett	66	alkalmanként

hirdetések nélkül)		
Online hírek	21	-
Közösségi médiában megjelenő hírek	n. a.	-
Hírlevelek	9	12
Fizetett hirdetések száma (médiától függetlenül, becstült érték)	2	12
Egyéb:....	1	10

A 2018-as médiamegjelenéseket az **II. számú melléklet** tartalmazza (kivéve a rádiós és közszolgálati megjelenéseket, melyekről nincsenek pontos információink).

6. Elektronikus szolgáltatások

A könyvtár honlapjának fejlesztése, pontosabban a mostani, nehezen kezelhető felület lecserélése régóta tervben van. Az új informatikus kolléga 2018 februárja óta dolgozik a könyvtárnál, a feladatkört átadás nélkül kapta meg; eddig a korábbi elmaradások átláthatóvá tétele foglalta le, és ez még a jövőben is tart egy ideig. A könyvtár honlapját alkalomadtán frissíteni fogjuk. Az esetleges pályázati lehetőséget folyamatosan keressük.

Szolgáltatás	2018-ban megvalósult (I/N)	Részletek
Honlap	I	Elkészült a könyvtár honlapján belül az „Olvasószolgálat” honlapja, emellett a könyvtári és a KSZR-honlap folyamatosan frissül
OPAC	I	A KSZR-ben: 2017-ben megrendeltük a megyében működő különböző dokumentum-adatbázisok „összekapcsolását”. Szeretnénk, ha közös keresőfelületen egyszerre lehetne keresni a Textlib, Szirén és Huntéka adatbázisban rögzített könyvtári állományokban.
Adatbázisok	I	Előfizetés az Arcanum Adatbázis és a Complex CDJogtár. A honlapunkról elérhetők: MOKKA-ODR, MEK, NAVA, DIA, MDK, EPA, MaNDA adatbázisok.
Referenz-szolgáltatás	I	tájékoztatás, irodalomkutatás, könyvtárközi kölcsönzés, születésnap csomag, fénymásolás, szkennelés, házhoz szállítás stb.
Közösségi oldalak	I	Facebook, Instagram
RSS	N	

7. Innovatív megoldások, újítások: (a táblázat csak minta)

Megnevezés	Leírás, ismertető
„bohém akciók”	<p>Könyvtárunk továbbra is azon igyekszik, hogy a közönség számára egy fiatalos, dinamikus intézmény képét mutassuk úgy, hogy mindemellett a hagyományos könyvtári szakfeladatokat is magas színvonalon látjuk el.</p> <p>A néhány éve nagy sikerrel folyó farsangi jelmezes munkavégzés mellett 2018-ban olyan egynapos akciókkal igyekeztünk magunkra felhívni a figyelmet, mint az „Ölelj meg egy könyvtárost!” akció, beiratkozási kedvezményért meghirdetett darts játék a nemzetközi férfinap alkalmából, illetve fotózkodás a nemzetközi csúnya pulcsi napon (természetesen az alkalomhoz illő öltözetben).</p> <p>Hisszük, hogy ezek a meghökkentő, vicces akciók segítenek jobb képet kialakítani a könyvtárról, miközben közösségerősítő hatásuk a kollektíva tagjai között is érzékelhető.</p>
fizetési meghagyásos eljárás	<p>A bohém imázs mellett ugyanakkor fontosnak tartjuk a szakmai feladatok következetes ellátását is. Más megyei könyvtárak gyakorlatát meghonosítva 2018-ban lépéseket tettünk a hosszú ideje fennálló könyvtári tartozások behajtásáért is. Év végén két tartósan tartozó személy ellen kértük fizetési meghagyásos eljárás megindítását Magyar Országos Közjegyzői Kamaránál.</p>
nyári tábor	<p>2018-ban NKA-támogatásból sikerült megvalósítani 3 × 1 hét nyári tábort, amelyek az év legsikeresebb eseményei voltak. Ezt a sikert és a gyerekek lelkesedését látva tervezzük, hogy lehetőségeinkhez mérten a jövőben is szervezünk ilyen táborokat.</p>
biblioterápiás foglalkozás	<p>Egy kolléganő vett részt a Könyvtári Intézet által megtartott „Felkészülés a fejlesztő biblioterápia könyvtári alkalmazására” elnevezésű képzésen. Az itt szerzett ismereteket felhasználva havonta tart foglalkozást a Vakok és Gyengénlátók Somogy Megyei Egyesületének tagjai számára.</p>
KönyvtárPont	<p>A Magyar Kultúra Napjához kapcsolódva január 24-én megnyitottuk Kaposvár első KönyvtárPontját, amely a Tüskevár városrészben lévő művelődési házban, az egykori fiókkönyvtár helyén üzemel. Heti egy nap, háromórás nyitvatartással várja a látogatókat.</p>

8. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük

Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása:

	Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	eltérés %-ban 2017-hez képest
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	13.581	8.900	10.073	- 25,8%
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevétel (nem fenntartótól származó bevételek)	13.581	8.900	10.073	- 25,8%
	– ebből a késedelmi díjbevétel (forint)				
	– ebből beiratkozási díjbevétel (forint)				
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	311.059	29.5936	358.391	+ 15,2%
	– ebből fenntartói támogatás	27.102	0	8.773	- 67,6%
	– ebből felhasznált maradvány				
	– ebből központi költségvetési támogatás	100.800	129.015	139.400	+ 38,3%
	– ebből kistéleplési kiegészítő (KSZR) támogatás	165.526	166.921	166.921	+ 0,8%
	– ebből pályázati támogatás	17.631		43.257	+ 145,3%
	– a pályázati támogatásból EU-támogatás	-		29.692	
	Egyéb bevétel összesen	-	-	-	-
	Bevétel összesen	324.640	304.826	368.424	+ 13,5%
Kiadás	Személyi juttatás	126.937	115.232	134.162	+ 5,7%
	Munkaadókat terhelő összes járulék	27.216	22.627	25.712	- 5,5%
	Dologi kiadás	146.999	140.117	149.022	+ 1,4%
	Egyéb kiadás	193.88	26.860	29.792	+ 53,7%
	Kiadás összesen	320.540	304.836	338.688	+ 5,7%

Dátum: 2019. 02. 26.

Mónika Pék
intézményvezető

